

Konference Restriktivní opatření v pobytových zařízeních sociální péče

Pod záštitou ministra práce a sociálních věcí Petra Nečase a za účasti ministryně pro lidská práva Džamila Stehlíkové se konala dne 26. 6. 2008 v Táboře v hotelu Palcát konference „Restriktivní opatření v pobytových zařízeních sociální péče“. Uspořádala ji Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR a přednášky si vyslechlo více než 500 poskytovatelů sociálních služeb a dalších odborníků. Konferenci zahájil prezident Asociace Jiří Horecký, B.A.

Úvodní přednášky mapovaly konkrétní příklady, kdy dodržování paragrafu přináší problémy nejen klientům, ale i poskytovatelům. Mediálně známý byl již případ Míši, který zrekapituloval ing. Miroslav Kubín, ředitel DSS Slatiňany. Klientka domova, 10letá Míša, neklidně spí a tak její otec pro ni pořídí speciální postel s vysokými postranicemi a trvá na jejím používání, aby Míše nehrozil pád. DSS za to hrozí sankce. Obě strany se obrací na MPSV, stanovisko je zamítavé, domovu za používání postele hrozí odebrání registrace. Do sporu vstupuje i ministryně Džamila Stehlíková. Do případu je zapojen supervi-

zor, který po tříčtvrti ročním sledování doporučuje jednoznačně, aby klientka spala ve speciálním lůžku - ohraničené posteli s uzavíráním zevnitř. Nad celým případem stále visí otázky: Lze tedy Míše ponechat její postel, aby se klidně vyspala a nehrozil jí pád? Musí být lůžko stále v režimu supervizního sledování? Je to tedy v souladu se stanoviskem MPSV?

Ministryně pro lidská práva Džamila Stehlíková ve svém vystoupení nabádala posluchače hlavně k tomu, aby oddělovali restriktivní opatření od těch opatření, která zajišťují bezpečnost klientů. Zástupce MPSV Petr Hanuš přednesl stanovisko svého úřadu a doporučený postup k paragrafu 89. Senátor Pavel Čáslava popsal své zkušenosti ze tří konkrétních případů,

kdy selhal systém pomoci lidem v nouzi. „Přestaňme věřit, že selháním zabrání pouze legislativní opatření a jejich bezchybná aplikace“, řekl. „Buďme více vnímaví k procesům v týmech, které jsou tzv. pod pokličkou. Zvyšujme svůj práh a citlivost tím, že využijeme externí odborníky, průvodce, supervizory.“

Další informace o konferenci a prezentace přednášek najdete na stránkách Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR www.apsscr.cz.

MARTEK MEDICAL

Řípská 18a, 627 00 Brno - Slatina
tel.: 547 253 173
fax: 547 253 172
e-mail: brno@martekmedical.cz

Konská 198, 739 61 Třinec
e-mail: info@martekmedical.cz

www.martekmedical.cz

- ▶ Významný distributor zdravotnického materiálu, pomůcek zdravotnické techniky, čistících, úklidových a dezinfekčních prostředků, kompletního přístrojového vybavení včetně zajištění financování
- ▶ Komplexní zásobování nemocnic, domovů pro seniory, zařízení pro občany se zdravotním postižením, charit a léčeben, včetně dodávek pomůcek pro inkontinentní pacienty na poukaz hrazený zdravotními pojišťovnami
- ▶ Zajišťování akreditovaných seminářů celoživotního vzdělávání
- ▶ Distribuční sklady v Brně a Třinci
- ▶ Dceřiná společnost MEDIKOPLAST a.s. v Praze
- ▶ Vlastní vozový park, zásobování až na oddělení
- ▶ Individuální přístup k potřebám zákazníka
- ▶ Mnohaleté zkušenosti (od roku 1996)
- ▶ Certifikací v oblasti norem ISO 9001, ISO 14001 a OHSAS 18001 vznikl ve společnosti integrovaný systém managementu (ISM)

KONFERENCE APSS ČR K RESTRIKČÍM, JAK JI VIDÍ ÚČASTNÍCI

Konferenci, seminářů a dalších odborných setkání, zabývajících se problematikou restrikcí ve smyslu § 89 zákona 108/2006 Sb. se od doby, kdy zákon o sociálních službách vstoupil v platnost, uskutečnila jistě řada. Dalo by se říci, že konference v Táboře byla jen další v řadě. Už po vyslechnutí první části v dopoledních hodinách jsem se nemohl ubránit dojmu, že tato konference je v něčem jiná. Abych se ujistil, že to není jen mé zdání, vyrazil jsem s pomyslým blokem reportéra mezi účastníky.

OTÁZKY:

1. Co z toho, co jste v dosavadní části konference slyšel(a) Vás nejvíce zaujalo a o čem si myslíte, že bude pro Vaši práci největším přínosem?
2. Lze o něčem, co zatím zaznělo, říci, že je to v nějakém slova smyslu průlomové pro pracovníky poskytovatele sociálních služeb?

ODPOVĚDI:

Jitka Plíšková,
ředitelka DD Pyšely
Hl. m. Praha

Ad 1. Jako zásadní posun vidím to, že už se nehovoří kategoricky o tom, co se smí a co se nesmí, ale vede se k tomu odborná diskuze. Mám na mysli zejména to, co zaznělo ve vystoupení ministryně Stehlíkové, že záleží při posuzování situací, ve kterých může být ohrožen klient na zdraví nebo životě, na „zdravém rozumu“.

Ad 2. Velmi o tom přemýšlím, nevidím nějaký ostrý zlom, ale vnímám velmi pozitivně, že se vede vážná a korektní diskuze o tom, nač my zdola již delší dobu upozorňujeme a neomezujeme se tato diskuse jen na to, že to či ono je striktně zakázáno nebo striktně nařízeno. To já vnímám jako průlom proti dosavadní realitě. Jako zásadní zlom vnímám skutečnost, že se toto ožehavé téma otevřelo jak ze strany poskytovatelů, tak i ze strany MPSV.

Jana Kolmanová,
ředitelka ÚSP Kytlice
Hl. m. Praha

Ad 1. Velmi mě zaujalo vystoupení senátora Čáslavy. Líbilo se mi jeho pojetí přednášky, kdy začal hovořit o zcela odlišné problematice a já jsem po chvíli poslouchání začala vidět některé naše klienty, některé zaměstnance, ale i sebe. Byl okamžik, kdy jsem pocítila i bezmoc.

Ad 2. Možná něco ze slov ministryně Stehlíkové. Ta mys-

lím řekla něco víc, než jsme slyšeli dosud. Byla tady dobrá konfrontace poskytovatelů a ministerských pracovníků, ale jeden den je strašně krátký čas, aby se dalo něco propracovat.

Blanka Trojanová,
ředitelka ÚSP Brtníky
Severočeský kraj

Ad 1. Mě velice oslovil příspěvek Edy Kaplana, který před chvílí skončil. Přiznám se, že mi malinko zamotal hlavu, a to v dobrém slova smyslu, když mluvil o restriktivních opatřeních, o jejich zápisech, ať již do zdravotní dokumentace nebo do sociální dokumentace, kdo jaká má práva a povinnosti. Např., když lékař předepíše omezující opatření, že to má být zapsáno do zdravotní i sociální dokumentace.

Ad 2. Já se přiznám, že jsem tam něco průlomového dosud neslyšela. Co se mi líbilo, že se tam, byť velice jemně, někteří řečníci dotýkali práv a povinností přímých poskytovatelů - našich pracovníků. Nejvíce to zaznělo ve vystoupení senátora Čáslavy. Dosud se restrikce řeší tak, jakoby ohrožení byli pouze uživatelé, ale jaká práva má přímý poskytovatel, jaká práva má pracovník, když je třeba napadený, to jsme dosud neslyšeli. Mně dnes říkají moji spolupracovníci doslova: „My ale už žádná práva nemáme, co my můžeme kromě případných úchopů dělat?“

Helena Housová,
ředitelka Sociálních služeb
Semily, Kraj Liberecký

Ad 1. Musím si to nechat trochu projít hlavou, těch vystoupení už bylo hodně. Velice se mi líbilo vystoupení pracovníce Veřejného ochránce práv a také vystoupení paní Holmerové. Myslím si, že obě tato vystoupení mi hodně pomohou, protože nás čeká inspekce na zvláštní režim.

Ad 2. Já si myslím, že jednou z těch zásadních otázek je zpracování jakési metodiky, která je slibována z ÚSP, což nám jako poskytovatelům velice pomůže v naší práci.

Iveta Čermáková,
zástupkyně ředitelky DD Modrý
kámen, Mnichovo Hradiště,
Kraj Středočeský

Ad 1. Nejvíce mě zaujala paní doktorka Holmerová, protože nás poslední dobou zajímají lidé s demencí. Jinak se mi velmi líbila vystoupení poskytovatelů, kde ty zásadní otázky byly řešeny právě z pohledu poskytovatelů.

Ad 2. Já si myslím, že průlomovým ne. Domnívám se, že to, co jsme zde sly-

šeli, vesměs víme, spíše nás to jakoby navádí ke správnějšímu postupu. Rozhodně to však nebylo zbytečné, získali jsme zde mnoho zajímavých informací a kontaktů, takže budeme-li muset nějaký problém řešit, víme kam se obrátit.

Miroslav Kubín,
ředitel Domov sociálních služeb
Slatiňany, Kraj Pardubický

Ad 1. Hodně se mi líbilo vystoupení pana doktora Lipnera, které bohužel zaznělo až úplně nakonec.

Ad 2. Nevím, jestli průlomovým, ale rozhodně z toho mám dojem, že si už všichni uvědomují, že univerzální recept, jak restriktivní opatření definovat, neexistuje. Že to musí vycházet z dobré vůle, dobré praxe a kvalitních pracovníků v sociálních službách. Že nelze všechno vydefinovat v zákoně nebo nějakých podzákonných normách.

Pochopitelně, aby obrázek o konferenci byl úplný, položil jsem několik otázek i osobě nejpovolanejší, hlavnímu organizátorovi, **prezidentu APSS ČR Jiřímu Floreckému:**

Jaké prožíváte pocity po zvládnutí dosud největší akce Asociace?

Z mé strany je to hlavně pocit úlevy, že ten tlak, aby vše vyšlo, je už pryč, ale i pocit uspokojení, protože si myslím, že přednášky byly kvalitní, že o to zájem byl. Myslím si, že tato konference odstartuje diskuzi k tomuto tématu, která bude pokračovat i po konferenci. Takže pocity jsou pozitivní. Myslím si, že celkový přístup byl velmi vlnivý. Jak ze strany zástupců MPSV, paní ministryně a ostatních odborníků. Taky velmi dobře vnímám to, že poskytovatelé otevřeně řekli, jak to dělají ve svých zařízeních, a že nedocházelo ke konfliktům poskytovatelé versus státní správa nebo odborníci.

Zaznělo zde něco průlomového, pokud jde o dopad na pracovníky poskytovatele nebo na uživatele sociálních služeb?

Já se domnívám, že zásadní, co tady zaznělo, je dvojitá funkce omezujících prostředků, a to je funkce bezpečnostní a funkce restriktivní. Zaznělo jasně, pokud poskytovatel použije nějaké opatření v zájmu uživatele, v souladu s individuálním plánováním služby, aby se zabránilo zranění uživatele, tak se nejedná o opatření restriktivní ve smyslu § 89 zákona 108.

Karel Štěrba